

Nr. 41 (586).

Wilna, Niadziela 11 Listapada 1934 h.

Hod X (XVIII).

БЕЛАРУСКАЯ
КРЫНІЦАBIEŁARUSKAJA
KRYNICA

Palityčna, hramadzkaja i literaturnaja hazeta.

Adres Redakcyi i Administracyi:
WILNA, ZAWALNAJA 1-1 (Wilno, Zawalna 1-1).
Redakcyja adčynienia ad 9 hadz. ran. da 4-aj uwieč.

HAZETA WYCHODZIĆ RAZ U TYDZIEŃ.

Biel. KRYNICA kaštuje na hod—4 zał., na paūhoda — 2 zał., na 3 miesiacy — 1 zał. Zahranicu ūdweja daražej. Ceny abwiestak pawodele úmowy.

Першыя чатыры пункты.

(Da справы абнаўлення БХД)

Седзячы на вёсцы, мне ча-
ста прыходзілі думкі, што цэнтр
наш у Вільні пачынае спаць
ішырэйшым беларускім жыцьцём
перастаеці кавіцца. Нашчасце,
— я памыліўся. Апошнія нумары
«Бел. Крыніцы» паказалі што
іншае. З іх мы даведваемся аб
намеры нашага цэнтру зрефар-
маваць і абнавіць БХД. Справа
гэта сапрауды ўжо съпелая і дзе-
ля гэтага намеры гэныя нас вя-
сковых працаўнікоў дужа ўсьце-
шилі і ўлілі надзею ў сэрца,
што беларуская справа не за-
стыла на месцы, а жыве, раз-
віваецца і пасоўваецца ўперад.

Ахвотна далучаюся да дыску-
сіі аб абнаўленні БХД. Пры-
знацца, я крыху баюся, каб ды-
скусія, якая ў «Бел. Кр.» па-
чалася, не зацягнулася занадта
доўга і каб ня сталася агульная
і чиста тэорэтычная. А баюся
я гэтага затым, што ў «Бел.
Кр.» ўжо напісаны трох вялікіх
артыкулы і ўсе яны практична-
га мала ў сабе маюць. Вось-жа
я ў гэтых сваіх артыкуле хад-
зеў-бы прыпомніць, што час
ужо ў справе абнаўлення БХД
з'явіўся ўвага на речы больш
канкрэтныя. Гэтай канкрэтнай
рэчай, памойму, было-б аба-
ворванье паасобных пунктаў
праграмы. Тады менш было-б
часта непатрэбных гутарак, а
больш дзела. Прабую зрабіць
пачатак. Пасылаю колькі ўваг
да першых чатырох пунктаў
праграмы БХД, прынятай дні
13.XII.1931 г.

Прапаную прыніць § 1 ў на-
ступнай рэдакцыі: а) «БХД, стоя-
чи на грунце самастаўлення
народаў, імкненца да сама-
стойнасці Беларускага Народу
на ўсіх яго этнографічных зем-
лях, аўтаднаных у незалежную
дзяржаву, б) БХД імкненца да
таго, каб у незалежной Белару-
сі быў створаны такі грамадзкі
лад, які, апіраючыся на працы,
грамадзкай этыцы і справядлі-
васці, роўна заспакойваў бы
патрэбы ўсіх грамадзян і не да-
пускаў-бы да ўзбагачэння ад-
ных коштам другіх».

У гэтай рэдакцыі першага
пункту няма, як бачым, імкнен-
ня да таго, как незалежная Бе-
ларусь была абавязкава «демо-
кратычнай рэспублікай», бо-ж
гэткія найчасцей бываюць звы-
чайнай прыладай у руках капі-
талізму. Даволі нам прынішу-
сузврэннай незалежнасці, а фор-
му палітычнага ладу народ уста-
новіць такую, якую будзе ўва-
жаць для сябе за найлепшую.

Лічу так-же за патрэбнае
абавязкава дадаць другую часць

да першага пункту аб грамадз-
кім ладзе ў незалежнай Бела-
русі. Бо нашто-ж нам тая палі-
тыка на незалежнасць Беларусі,
калі народ наш у ёй будзе па-
рабкам якай дыктатуры — про-
летарыяцкай ці фашыстайской,
замест быць вольным і здаво-
леным з жыцьця народам?!
Дзеля гэтага я, не згаджаючыся
з «Дзейным Съведкам» у № 40
«Бел. Кр.», які выступае про-
ціў пунктаў грамадзкага зместу
ў праграме абноўленай БХД,
прапаную прыніць другую часць
першага пункту б, укладаючы ў
яе грамадзкі змест у духу корпо-
ратызму ці солідарызму, што
больш-менш на адно выходзіць.

Цяпер прапаную пункт дру-
гі (старой праграмы БХД — 4)
у гэткай рэдакцыі: «БХД да сваіх
мэтаў ідзе дарогай арганізаціи,
усведамлянья і ўзгадавань-
ня бел. сялянства, работнікаў
і інтэлігенцыі на грунце гра-
мадзкай этыкі і беларускай на-
роднай культуры. Дзеля гэтага
БХД рупіцца закладаць бела-
рускія школы, народныя дамы,
ладзіць лекцыі, рэфэраты, з'езды,
выдае кніжкі, газеты і г. д.»

Пункт трэці (а пастарому —
2 і 3) аб адносінах нашых да
іншых народаў, які выражаете па-
жаданыне, каб мела добраус-
седзкія адносіны з іншымі на-
родамі і каб з кім трэба неза-
лежная Беларусь увайшла ў эка-
намічны і палітычны саюз, я
уважаю, злучыўшы яго ў вадзін,
з патрэбны і прапаную пакінуць.

На заканчэнні яшчэ гэтых
колькі ўваг. Тры ўспомненія
пункты новай нашай праграмы —
гэта найвышэйшая, галоўная
наша мэта. Тым часам сучас-
ніцца, калі Беларусь падзелена,
ня спрыяе гэней мэце. Вось-
жа, дзе-б беларус нашай абноў-
ленай БХД ня быў, ён мусіць
рабіць для добра свайго народу
прынамсі тое мінімум праграмы,
якое ён рабіць можа. Дзеля гэтага
прапаную прыніць пункт
чацьвёрты гэтага зместу: «Да
часу, покуль Беларускі народ
nezалежнасці сваіх на мае, БХД
стараецца, каб на ўсіх беларус-
скіх землях народ наш здабыў
належныя сабе праваў ўва ўсіх
галинах нацыянальнага жыцьця:
у гаспадарскай, асьветнай, куль-
турнай і палітычнай і каб такім
чынам, не выключаючы іншых
магчымасцяў, прыгатаваўся да
nezалежнасці».

Гэткія прапаную першыя чатыры
пункты абноўленай БХД. Абымаюць яны першыя трох
разъдзелы старой праграмы. Ня-
хай пяпер іншыя пакрытыкуюць

Ab siamji.

Niadauna adbyūsia ū francuskaj
ciapier Alzacy i m. Milhauzen 16 ty
z čarhi kanhres u sprawach siamji.
Na takija kanhresy žyjaždžajucca wy-
datnyja hramadzkija dziejačy i wučo-
nyja. Na stoletnim kanhresie staršynia
naradaū u pramowie skazaū hetak:
Siamja — heta pryrodna hramadzkaś
u minijatury. Siemj tworzą hremadz-
kaś. Dzieła hetaka wa ūsich hra-
madzka-ekanamičnych i publičnych
radach pawienny wystupać pradstauni-
ki siemjai. A dzieła hetaka, heny
kanhres pastanawiu rašuča damahaccia,
kab u Francyl bylo zawiedzienia ū wy-
barach tolki siamiejnaje hałasawańie.

Parlamantarnaja kamisia dzia-
žaūnaj reformy pryniela henja dama-
hańni prychilna da wiedama, a pre-
zydent Francyl adniośnia da hetaka
projektu wybaraū dziažaūnich palat
wielimi sympatyčne.

Hetak u zachodniaj Eūropie aca-
nianuć wartaśc siamji ū hramadzkiem
žyci. U nas hetaka sprawa staičinakš.
Tut my ū niekatorych miasoch i ad
niekatorych asob tolki čujem pryho-
žya słowy ab henaj pryrodnej kamor-
cy hramadzkaś, ale sapraudnaha
zrazumieňnia jaje nia bačym. Tut
siamja hramadzkich prawoū nia maj-
nijakich, jak nia maje i hramadzka
zabiašpiečańia.

My, bielarusy, na hetaku sprawu
musim tak-ža žwiornuć wieliku ūwa-
hu. Dzikaujučy našaj bielaruskaj
siamji pierachawałasia našaja narod-
naja tradycyja i nawat našaja mowa.
Ciapier tak ū bielarūčyna trymajec-
ca tolki ū bielaruskaj siamji, bo jaje
niamu ani ū škole dla bielaruseū, ani
ū carkwie — kaściele i inšykh publi-
čnych instytucjach. Słowam, naj-
macnieshaja našaja krępaśc — heta
siamja. Kali-b čužyncu ūdałosia zda-
być i našu siamju, dyk wiedajma, što
tady pamior-by i naš narod, jak taki.

Pry hetym žwierniem ūwahu na
rezultaty niepašany siamji. Robicca
heta asabliwa ū Sawietach.
U Sawietach siamja nia tolki ū
pašanie, ale ū pahardzie. Tam siamja
ražbiwojecca, tam z siamjo wiadziec-
ca wajna. Woś wyniki hetaka wajny z
siamjoj.

U Carycynie balšawicki sud za-
sudziū sielanina Djakowa na 10 ha-
doū katarhi, a jaho žonku na 3 hady,
za toje, što zabili swajho 14 hadowa-
ha syna. Hety synok naležau da ka-
ministričnaj arhanizacyi moładzi,
dzie wučyli dziacie nie ūnawać bač-
koū i na bačkoū danosić u milicyju.
Hety synok danios balšawickaj mili-
cyi, što jaho bački schawali krychu
zbožža. Za heta balšawiki časta kar-
juć śmierciaj. Kab pazbycca świdki,
bački zabili hetaka synka. Tady za-
skaržy bačkoū ichny 10 hadowy synok,
brat zabitaha.

Woś, da jakoj trahedyi prywodzić
kamunistyčnaja nauka. Adnak i ū
našich siołach jośc apostoly kamuni-
zmu. A heta ništo inšaje, jak pod-
stup woreha, kab razburyc našuju bie-
larusku krepaśc — siamju i tady
žniščyc bahatuju našuju narodnuju
tradycyju, a z hetym i ūwies naš
narod.

Dyk ūnaujma, abieraħajma i kul-
tywujma siamju ū našym na-
rodzie.

p-k.

mae prapazyći i nähā pada-
duć praeakt dalejshych punktaў
abnoǔlenaij našaj arhanizacyi.

Urəpce prapanyu nazvačca:
Bielaruskaya Prapoǔnaya Gramada.
Stafonik abnaǔlenenja.

Jak prawodzić
kulturnu pracu.

(Da staćci „Na kulturny front!”,
„B. Kr.” № 39 s. b.)

Kulturnu pracu možna wiaści
arhanizowanym sposabem i niehar-
anizowanym. Dziejoś kultura pra-
świetlna statutowa arhanizacyi, abo
hurtki palityčnych arhanizacyj, tam
heta praca prawodzicca arhanizowanego,
a dzie hetakih arhanizacyj niamu,
tam kultura-praświetlna praca pra-
wodzicca jnaki.

Dyk prahledzma henja mahčy-
majja sposaby praświetnej pracy:
I. Kultura-praświetlna praca ū hurt-
koch statutowych kultura-praświet-
nych arhanizacyj.

Usiudy, dziejoś hurtki kultura-
praświetnych arhanizacyj, prykladem
hurtki Bielaruskaha Instytutu Haspa-
darki i Kultury, tam treba prawodzić
kultura-praświetlnu pracu zhodna
z statutam hetakih arhanizacyi. A pra-
wodzić henuju pracu možna hetak:

Schody hurtku statutowych ar-
hanizacyj (tolki siabru hurtka) mo-
huć adbywacca swabodna, biez nia-
kaha pawiedamleńia ani starastwa
ani palicy. Woś-ža na hetakih scho-
dach hurtku možna dla siabru hurt-
ka čytać hołasna lehalnyja hazety,
knižki i lekcyi-referaty; možna adby-
wacca dyskusyja. Hetaka dziejsa
budzie zusim lehalnej i nie patrabię
specyjalnych dazwołau administracyj-
nej ułady.

II. Kultura-praświetlna praca pry
hurtkoch palityčnej arhanizacyi.

Dziejoś hurtki lehalnej palityč-
nej arhanizacyi, prykladem hurtki
BChD, tam hetaku pracu treba pra-
wodzić hetak:

Siałyhetka hurtka tworząc
adumysnuj sekcję samaświetu ū
hetakih hurtku i prawodziać kultura-
präświetlnu akcyju taksama, jak i ū
tawarystwach kultura-praświetnych.

Na útwareńie hetakih hurtku sekcji sa-
maświetu patrebna zhoda Centrali-
danej arhanizacyi. Kultura-praświet-
lna dziejsa hetakim sposabem možna
prawodzicca tolki siarod siabru da-
naj arhanizacyi.

III. Kultura-praświetlna praca tam,
dzie niamu hurtku ani statutowych
kultura-aświetn. ani lehalnych pa-
lityčnych arhanizacyj.

Dziejoś niamu arhanizacyi, tam kul-
tura-praświetlnu pracu možna pra-
wodzić hetak: kožny hramadzianin
maje prawa zaprasić da siabie znajomy-
ch i susiedzja i razam z imi čy-
tać lehalnyja hazety, knižki dy inšyja
drugi i ab ich miž sabo hawaryć.
Na hetakih haścina susiedzak biasie-
dzie bolš hramatny moža cikawaje što
pracytać i raskazać mienš hramatnym.

Hetakih haścina-susiedzka kul-
tura-praświetlna zborki možuć być
adzin raz u adnaho, druhi raz u dru-
hoho, abo i kožny raz u adnaho. Na
hetakih zborki možuć prychodzić tolki
znajomyja i zaprosanyja.

Hetakih zborki možuć adbywacca
zusim swabodna, biez pawiedamleńia
starastwa abo palicy (art. 18, 19 i 20
zakonu ab sabrańnach).

Nia možna wybirać na hetakih scho-
dach ani staršyni, ani sekretara i nia
možna prymać nijakich pastanowau,
bo heta ūžo byla-b nielehalnaja arha-
nizacyja, za jakuju sud karaje.

Woś hetakih jasne sposaby prawo-
dzańnia samotužnej kulturna-praświet-
lnaj pracy na stale. Dyk pastarajmasia
ū nadychodziczu zimu hetyla spo-
saby wykarystać.

Instytutuk

Francja i Niamieččyna zblížajucca?

Z Paryża padajuć hazety, što ū Berlinie francuski pasoł z kancleram Hitleram wiadzie pierahawory, miž inšym, i ab palityčnym zblížeńni Niamieččyny z Francyjaj. U hetych pierahaworach absudzana i sprawa parwotu Niamieččyny ū Lihu Narodaū.

Zblížeńnie Niamieččyny z Francyjaj maje ahramadnaje značeńnie ū suświetnej palitycy, a dzieła hetaha wa ūsich krajoch świetu za henaj sprawaj zorka śladzicā. Anhelskije

palityčnyja kruhi prabujuć ēwierdzić, što naśpiawaje tak-ža zblížeńnie Niamieččyny i z Sawletami. U sawieckaj armii byccam henaje zblížeńnie ūzo susim naśpieła, a niamieckija hitlerauskija bajawyja atrady da bajawoha supracoūnictwa z sawieckaj armiją zaūsiody hatowy. Kali sapraūdy hetak jość, to treba spadziawacca ūstupak Francji na karyśc Niamieččyny i miž hetymi dziaržawami palityčnaha supracoūnictwa.

Azbrojena Niamieččyna.

Francuskaja presa padaje: Niamieččyna maje ciapier 200 tysiačnu rehularnuju armiju. Niemieckaja palitycyja zarhanizowana na wajennu lađ i maje 150 tysiač čaławiek. Rožnarodnaj milicyi jośč bolš miliona čaławiek. Milicyja zarhanizowana pawajennu i nawat adzleta ū wajskowyja mundziry.

Niemieckaja armija ciapier značna lepš azbrojena, jak u časie suświetnej wajny. Najnawiejszyja niamie-

kija harmaty stralajuć na 14 kilometrau i pryspasobleny tak, što mohuć iści pa poli. Aprača hetaha, Niamieččyna maje poūnya arsenaly rožnarodnych zabojčykh pryladaū, ab jakich wiedajuć tolki sakretam zwiazanaya ludzi.

Ceły niamiecki narod staić ciapier pad aružam i čakaje adpawiednej chwili, kab kinucca ū boj za pašyreńnie swaich palityčnych hranic.

SSRR koncentruje flotu ū Władywastoku.

Sawiety, budučy ū śmiarotnym strachu prad Japonijaj, starajucca apošniuju zastrašyć swajej floty wodnej i pawietranej. Apešnim i časami japonskaja presa narabiła šumu wa ūsim świecie tym, što balšawiki skon-

centrawali ū Władywastoku 50 padwodnych łodak i pačali ściahiwać tudy araplany. Dzieła hetaha jponcy skrapilisia ū mandžurskich prystaniach. Słowam, na Dalokim Uschodzie wostrac štychi jponcy i balšawiki.

Adsročka biudžetnaj sesii Sojmu i Senatu

Polski Sojm sabraūsia na narady 6 h. m. i pahawaryušy 2 dni ūznoū zamoūk. 7 h. m. Prezydent wydaū dekret, jakim biudžetu sesiju Sojmu i Senatu adsročyū na 30 dzion, h. zn. da 7 śniežnia.

Za hetya 2 dni pračytany preliminar dziaržaūnaha biudžetu na 1935-36 h. i niekatoryja pasły wykazali apazycyjnja pahlady da ūradu swaich klubau.

Napad na paštowy ciahnik u Polšcy.

U sieradu 7 h. m. bandyty napali na paštowy ciahnik u centralnej

Polšcy i abrali jeho. Zabrali paštowy ambulans na 38 tysiač złotaū.

Roznyja wiestki.

Z HAZET.

„Niatakt haścia“. U wadnoj waršaujskaj hazecie byla nadrukawana hutarika z pradstaūnikom „Russkaho Obščestwa Molodzioži“ inž. Mikołajem Šumilinam, jaki miž inšym skazaū hetak:

„...My ščyra prepahujem pracu dla polskaj dziaržaūnaści. Majem supolnaba woraha, što šyryc zhuby separatyzm, ukraiaca. U zhodnym supracoūnictwie z Polšcą bačym i interes našaj bačkaūscy.“

Na heta wielmi dobra adkazaū „Kur. Poranny“, zajaūlajucy, što he-

naje nachalstwa prastupaje miažu elementarnaj pryzwaiteci.

Sapraūdy, biazmieźnaje nachalstwa. A hetakija-ž adnosiny maskoloū i da nas, biełarusaū, kali nia bolš jaśče nachalnyja.

Z UKRAINSKAHA ŽYĆIA.

Ukraincy ū Mandžuryi. Ukrainski adradženski ruch pašyrany nia tolki ū kraju, ale i na emihracyi. U Mandžuryi ukraiński ruch koncentruječca ū 7 arhanizacyjach: Ukr. Nar. Dzieržaūny Front, Ukr. Narodnaja Hramada, Sajuz Ukr. Emihrantaū, Proświta, Sič,

nieščaśliwaj zorkaj. Nazaūtra Hanula nia puścila jaho ū školu. A kali, siedziačy ū chacie, chłapiec ceły dzień płakaū, na pošezaūtra Hanula, z paraj kaubas pad pachaj, sama pawiała chłapca ū školu i dawiedałasia ab usim na miejsci. Wučyciel, pryniaušy haścniciec, uspakoju i paciešy Hanulu.

— Ničewo, — kazaū jon įaskawa, — malčyk charošy! Ješčo niemnožko dikij, no my jewo naučym.

Chłapiec pačau wučycza parasijsku, iznoū ad litary „a“. Adnak ciapier wučyśia blez sylabiku. I achwotu mieū niepachibnuju. Kožny dzień ustawaū čućświet, śniedaū pašpiešna i nia jsoū, ale bleham bleh ū školu. Poše taho pieršaha razboju, chłopcy naahu Wincusie nie čapali. Byū jon zrešta družnym tawaryšam. Staršyja wučni jamu dawiarali swaie knižki, — kali treba było bicca z žydkami, ci ślizhacca na lodzie.

— Ty hjadzi maich knižak. Pomniš, jak ja ciabie hatawau u toj piehšy dień? — pypaminaū jamu Buhawa.

Tak prajšlo čatyry hady. Wincus wučyśia dobra, ale nikoli nie adwažyśia bicca kamieňmi. Hetaje ramiasło, poše Buhawy, pierantaū Kastuš Jurevič i trymaū nad chłapcam i wierchawodztwa až da kanca swajej navuki.

* * *

Sajuz Ukr. Moładzi i Sajuz Moładzi „Zełeny Klyn.“

Henyja arhanizacyi wydajuć tydniowu hazetu „Mandžurski Vestnik“, a japonskaja hazeta „Charbinskaje Słowo“ zaūsiody piša ab ukrainskim adradženskim ruchu. Aprača hetaha ukraincy ū Charbinie majuć narodny dom, himnaziju, čytalniu i prytułak dla emihrantaū. Ciapier zosnawaūsia ū Charbinie pastajony ukrainski teatr.

Ukrainaū na Dalokim Uschodzie znachodzicca kala 300 tysiač. Ukraincaū tudy wysiala rasiejski carski ūrad, a ciapier tudy ukraincy učiakajuć ad balšawikou. Henaja ukrainskaja kalonia na Dalokim Uschodzie ciapier wielmi niekarysnaja dla balšawikou, bo I tam kujecca budynina niezaležnaj Україny.

Biełaruskaj emihracyi naležala-b nawiazać kontakt z ukraincami na Dalokim Uschodzie.

Z POLŠCY.

Maje pradoūžycca kadencyja Sojmu? Polskaja apazycyjnja presa padaje, što sučasnaja kadencyja Sojmu i Senatu maje być pradoūžana na cely hod. Takim čynam wybary ū parlamentadbylsia-b u 1936 hodzie.

Statystyka zasudzanych. U pracie min. hodu polskija sudy wydali 750.000 prysudaū u karnych sprawach. Z hetaha wyhladeje, što kožny sara-kawy hramadzianin Polšcy papaū pad sud. Najbolš prysudaū za zładziejstwa. Za kražu zasudzana 172 000 asob. Za abman 30.000. Za zabojswy było 1185 prysudaū. Palityčnych — 2.000. Spiešnyja sudy zasudzili na karu śmierci 121 asob.

Abiadnieńnie. Statystyka padaje, što u Polšcy jaśče ūsio panizaćecka konsumpcja (spažywiecťwa), a hetabaznačaje, što dalej pahlyblajecca kryzys. U 1930 h. na adnaho spažyūca ū Polšcy pripadała 12 kil spažytaha cukru, u 1933 h. užo tolki 8 z paławninaj kil. Robotniki na fabrykach zarabiaju ad 20 da 10 zł. u tydzień. Niefabryčnyja robotniki zarabiaju jaśče mienš. Aprača hetaha jośč wia-likaja armija ludziej biez pracy — 291.876 asob.

Hutarki ab wybarach. Polskaja presa padaje, što pasły ū Sojmie ciapier zajadla haworać ab wybarach. Niekateryja twierdzić, što Biesparatywny Blok Supr. z Uradam padzielica na niekalki hrup i hetak pojduć na wybary.

Sol patanieča. Ad 1 h. m-ca patanieča sol u Polšcy na 9 proc. Kilo soli ciapier kaštuje 22 hrošy ū hurcie

Z ZAHRANICY.

Achwiary krywawaj rewalcji. Rewalcji ū Hišpanii zdzušana. Achwiary hetaj rewalcji strašnyja. Hišpanski premier zajawi, što ū bajach u Asturyi zhinuła 120 asob cywilnaj hwardyi i ranieni 743 asoby. Padčas

Achwiary krywawaj rewalcji.

Revolucijska ū Hišpanii zdzušana. Achwiary hetaj rewalcji strašnyja. Hišpanski premier zajawi, što ū bajach u Asturyi zhinuła 120 asob cywilnaj hwardyi i ranieni 743 asoby. Padčas

im nie paručyla: stali zawačywać na Zamkowuju

wulicu, až papierok darohi pierajšla baba z pustym wiodrami. Naahu ū Zawałacy niekatoryja baby jakby sumysna pierabiaħali wulicu, jak zdaloku ubačyli ważnych ludziej. Ale najhorš ciarpieli ad ich kirmašnik: tak i pilnawali niaħodnyja baby, kab pierajši darohu z pustym wiodrami. Tahdy takomu kupcu było čystaje hora: jechać na kirmash — nia budzie šaścia, a waročaccia damoū — i daloka i stydna. Tak i našym swatom: chacieli ūz waročaccia damoū. Ale dalš paciešla ich druhaja baba, katoraja pierajšla z poūnym, tolki ū ta-ja byla z dwuma pustymi, a hetab z adnym poūnym.

Što robiačy, pajeħali jany dalej. Šaście, zdawałasia, pojedzie rukoj. Znejšli Hanulu ū chacie Swat byū hawarki, umieū niaznečna padjyjsci da dzieła i nswiet Hanulu nia čurałasia. Stali tħadu razmowu dawodzić bliżej i ūz swat mierkawaū siajda jsi da waza pa butelku z harelkaj, jak samo Hanula nahna jaho ū sieniach i šapnula: nie fatygusia, waspen, nadarma, bo je zamuz nie pajdu za nikola. A sama wzywała cichańska Wincusia z chaty i, skrypnūšy dżwiarimi, pajšla da susiedzja.

Swat prosta zħaranieū, bo saūsim nie spadzawawsia takoha abwarotu. Ale Charašucha jaśče pierad tym zdaūsia na Božu wolu i kazaū sam sebie: jak budzie, tak budzie, — pajedu ū swaty, jak usie ludzi, a tam pahladzim... Dyk ciapier saūsim spakojn rasparadziūsia źniac zwanki z kania i cichańska jechać damoū.

Nazaūtra ūzlaū Charašucha ū klandza Marcinouškaha odpusku na cely tydzień i niekudy pajeħa. Wiernuūsja z hetaj pajezdki, staū paka-wacca saūsim i za try dni pakinuū Zawałaku na-zaūsiody. Dastaū službu ū samoha dziekana ū No-waj Murawancy.

bajoū u Oviedo zhinuła 43 dzialej. Treba skazać, što rewalcji kawalisti nadta-ž ūdziekawalisia nad swaimi pracūnikami: nie ščadzili natwatu dzialej i żenčyn, zwierska ūdziekawalisia nad duchawienstwam, ksian-dzoū publična wiešeli i prad śmierciej zwierska katawali.

Baračba katalikoū z socyjalistami. U Meksiku ū prawincy Morelos kataliki abkideli kamieňiami pasloū, što damahalisia, kab parlament wydaū prociurelihijny zakon. U Saltiljo hubarnatar zakryū katalicku štoddien-nu hazardu. Parlament pastanewi wydać taki školny zakon, jaki nie pazevalaje naučać relihi. Kataliki pazevali protestawać. Urad pačau wysialec z kraju duchawienstwa. Baračba hetaka ciapier wiadziecka tam zaūtata.

Hoład u Kitaju pašyryūsia až u 14 prawincyach, u katorych jośč 100 milijoneū nasielnictwa. Za apošnija 4 miesiący pamiorla z hoładu 2 miliony kitajskich sialan.

Z WILNI.

Kanfiskata litoūskich hazet. Na dniach pa zahadu Starosty m. Wilni byū skanfiskowany Nr. 85 „Viln. Ryt.“ i Nr. 26 „Viln. Žodis.“

Aryšty na mahiħkach. „Viln. Rytojus“ Nr. 87 padaje ab aryštach u Zadušny dzień litoūcaū na mahiħkach Rosa. Aryštawany adzin student idwa wučni ramieślenaj pracoūni. U kamisaryjacie palicyi spisali pratako i aryštawanych wypuścili.

U subotu 10.XI. s. h. abudziecka ū Wilni, u pam. Litoūskaha Studenskaha Sajuzu (Wilenskaja 28-1)

tawaryskaja wiecaryna siabru troch studenskich sajuzau: Bielaruskaha, Litoūskaha i Ukrainskaha.

U prahramie: śpiewy, narodnyja i aħul-jaġa skoki. Muzyka-kwintet. Uwachod pa asabistich zaprosinach siabru pamianionych arhanizacyjau.

Biełaruskija Kalendary
— adryūnja i knižkaj —
na 1935 hod
možna najwyhadniej kuplać u

BIEŁARUSKAI KNIHARNI

«PAHONIA» Wilnia Zawalnaja 1.

Cana adryūnha kalendara 55 hrašoū.

Cana kalendara knižki 65 hr.

Pry bolšich zakupach wialikaja ūstupka.

Biez hrošaj kalendary nie wysylajucca.

Pierasylka adnaho kalendara 25 hr. na košt zakazčyka.

tkniečca, a ūzo palčyk zastremi. Praudu ludzi kažue, što pad kaniec świetu wučonyja buduć u siami adnaho pleūnia rezać, dy i to piewień ich nabje, a jany buduć płakać. Che, che, che!

— Što dzidžka haworyš? — kazaū Maryla. — Kab nia bylo-by wučonych, dyk nia bylo-by ni ksilandoū, ni arhanistich, ni dachtarou, ni apteki...

— Moža lahčej bylo-b żyć na świecie biez dachtarou, — kazaū Tamaš.

— I ty ūzo prociū nawuki? — zahamanila Maryla na muža. — Sam čytać nia ūmijeješ, dyk i karyći z nawuki nia bačyš! A woś, kab nie nawa-uka, dyk nia bylo-by wam ni pily, ni siakiery, ni malatka, — ūsio heta wučonyja wydumali. I nia bylo-by waſha prakłataha tabaku, bo j heta pajšo ūzo wučonych.

— Nu, za heta jany małajcy! — kazaū dzidžka. Choć raz dzidžka przyznaū nawuku, — zaśmiala Hanula.

— Dy ty, Hanula, nia śmiejsia, — kazaū dzidžka. — Niachaj sabie, bahatyja wučacca, bo im ciažka pracawać nia chočacca, dyk jany prykrywajucca nawukoj i dziaruć z nas siomu skuru, ale ty ūspomniš majo słowa, — wučyć chłapca nie pa

